

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Людмил Мартинов Малев

Член на научно жури (Зап. РД-38-184/02.04.2019 г.) по провеждане на публична защита на дисертационен труд на Диана Стефанова Костова на тема: “Църквата и масонството в България през първата половина на XX в. (богословско-апологетично изследване).

Област на висшето образование: Хуманитарни науки.

Професионално направление 2.4. Религия и теология

(Християнска апологетика)

Богословски факултет

Катедра „Историческо и систематическо богословие“

Научен ръководител: доц. д-р Димо Пенков

1. Данни за дисертанта

Диана Стефанова Костова е редовен докторант към катедра „Историческо и систематическо богословие на Богословския факултет на СУ (зачислена през 2016 г.). След като е изпълнила индивидуалния си план, в началото на 2019 г. е отчислена с право на защита (заседания на катедрата от 18.02. и 12.03.2019 г.) Завършила е Национална хуманитарна гимназия „Св. св. Кирил и Методий“ в Благоевград, „Публична администрация“ с бакалавърска степен в Югозападния Университет „Неофит Рилски“ и магистърска степен по „Национална сигурност“ в същия университет.

2. Данни за процедурата

Дисертационният труд е обсъден на заседание на катедра „Историческо и систематическо богословие“ на ПБФ на 18.02.2019 г. На същото е взето решение той да бъде допуснат до публична защита, като е даден едномесечен срок за внасяне на корекции по съдържанието на труда. На

12.03. с.г. ново заседание на катедрата единодушно приема окончателния текст. Първото заседание на научното жури е проведено на 05.04.2019 г. На него е избран председател и са определени авторите на рецензии и становища. Представен е дисертантът и неговия труд, както и съпътстващата го научна продукция и документация. Считаю, че процедурата е спазена и нарушения не са допуснати.

3. Данни за дисертацията

Дисертационният труд е в обем от 270 страници, организиран в следната структура: предговор, увод, четири глави, заключение, приложения, таблица, библиография (341 заглавия).

Актуалността на темата произтича от необходимостта да се хвърли светлина върху сложната система на отношения в съвременното общество, в частност на Българската църква, с различните формални и неформални общности и структури, участващи в цялостния държавен и обществен живот. В увода дисертантът е очертал точно и ясно предмета, обекта, целите и задачите на изследването, хронологичните граници, методологията. Важен момент е критичният преглед на историографията и библиографията по темата. За отбелязване е солидната база от извори и изследвания, върху които дисертантът е надградил своя труд.

Авторефератът е съставен съгласно изискванията и отразява коректно характеристиките и съдържанието на труда. Текстът на дисертацията е четивен, съобразен с научния език и стил.

4. Научни приноси

Научните приноси на дисертационния труд са формулирани от докторанта в автореферата и аз ги приемам за действителни:

1. Дисертационният труд е първото самостоятелно богословско – апологетично изследване на тема "Църквата и масонството в България през първата половина на XX в.", което би могло да послужи като добра основа за последващи научни разработки по темата. 2. Проведено е обследване на архивни материали по темата за свободното зидарство, които се публикуват за първи път. 3. При обосноваването на тезата са използвани научни хипотези, целящи разкриване и обясняване на феномена православни клирици, и богослови, причислени към масонската общност. 4. Интегрална част от дисертационния труд са приложенията, в които се обособяват страни и форми на масонството като светогледна система. Съдържащите се в тях образи и символи са използвани като доказателствен материал в цялостното съдържание на изследването. 5. Дисертационният труд може да бъде използван, като добра основа, за разработване на лекционни курсове и специализирани курсове в областта на богословието, философията и други клонове на хуманитаристиката, що се отнася до отношението между Църквата и масонството.

5. Публикации и участия в научни форуми

Публикациите и участията в научни форуми на Диана Костова са достатъчни на брой като изискване и са изцяло в проблематиката, заложена в нейната дисертация. Това свидетелства за траен и задълбочен интерес към темата.

6. Критични бележки

Наред с достойнствата, дисертационният труд съдържа и редица, по мое мнение, и известни слабости:

- От гледна точка на стила: на места се срещат изрази и определения, които не са характерни за строго научния характер на дисертационния труд. Това вероятно се дължи на видния, от творческата автобиография на

докторанта, опит и доказани резултати в есеистиката и популярното писане.

- По отношение на съдържанието и структурата: Първата глава е посветена почти изцяло на обзор историята на християнството и църквата по нашите земи от ранното Средновековие до наши дни. Тази подробна информация би могла да се спести, както и много от обясненията „под черта“. Тук е използвана литература, която би следвало да се допълни и коригира с по-нови и актуални, от гледна точка на прецизността на анализа, публикации.

- И в останалите глави се съдържа информация, която не бих казал, че е излишна, но би могла да се редуцира, като авторът се придържа строго към съдържанието на формулираната тема.

7. Заключение

На базата на изложеното в становището правя следното заключение. Дисертационният труд отговаря напълно на стандарта за подобен вид научно съчинение. Резултатът е респектиращ като обем, качество и с приносния си характер. Трудът е ценен както за специалисти, занимаващи се на научно ниво, така и за широк кръг читатели.

Затова ще гласувам с „Да“ и препоръчвам на уважаемото научно жури да присъди на Диана Стефанова Костова научната и образователна степен „Доктор“ по професионално направление 2.4. Религия и Теология.

Декларирам, че с дисертанта нямаме общи публикации и не участваме в съвместни проекти.

Доц. д-р Л. Малев